

Evropské předpisy s aktuálním dopadem do oblasti KN – eIDAS a GDPR

LENKA VRZALOVÁ
GID 2018

eIDAS

eIDAS

- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014
o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES
= eIDAS
 - nařízení má **dvě hlavní části**
 - ▣ část týkající se služeb vytvářejících důvěru je použitelná již od **1.7.2016**
 - ▣ část týkající se elektronické identifikace je použitelná od **29.9.2018**

eIDAS

- **eIDAS v části týkající se služeb vytvářejících důvěru**
 - **jde o přímo použitelný právní předpis Evropské unie**
 - předchozí směrnici bylo třeba do našeho řádu transponovat, což se stalo zákonem o e-podpisech
 - u eIDAS nic takové není třeba, použije se přímo – tj. stejně jako jakýkoliv náš předpis
 - **česká právní úprava eIDAS pouze doplňuje**
 - upravuje to, co která je nařízením eIDAS ponecháno na úpravě jednotlivým členským státům
 - zejména stanovení orgánu dohledu a správních deliktů za jednání v rozporu s nařízením eIDAS
 - upravuje některé povinnosti související s používáním elektronických podpisů, pečeti a razítek, které eIDAS neřeší

Česká právní úprava

- **Zákon č. 297/2016 Sb. o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce**
 - účinnost od 19.9.2016
 - dvouleté přechodné období
- **Zákon č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ...**
 - účinnost od 19.9.2016

**1.7.
2016**

Použitelnost
eIDAS v části
upravující služby
vytvářející důvěru

29.9.2018

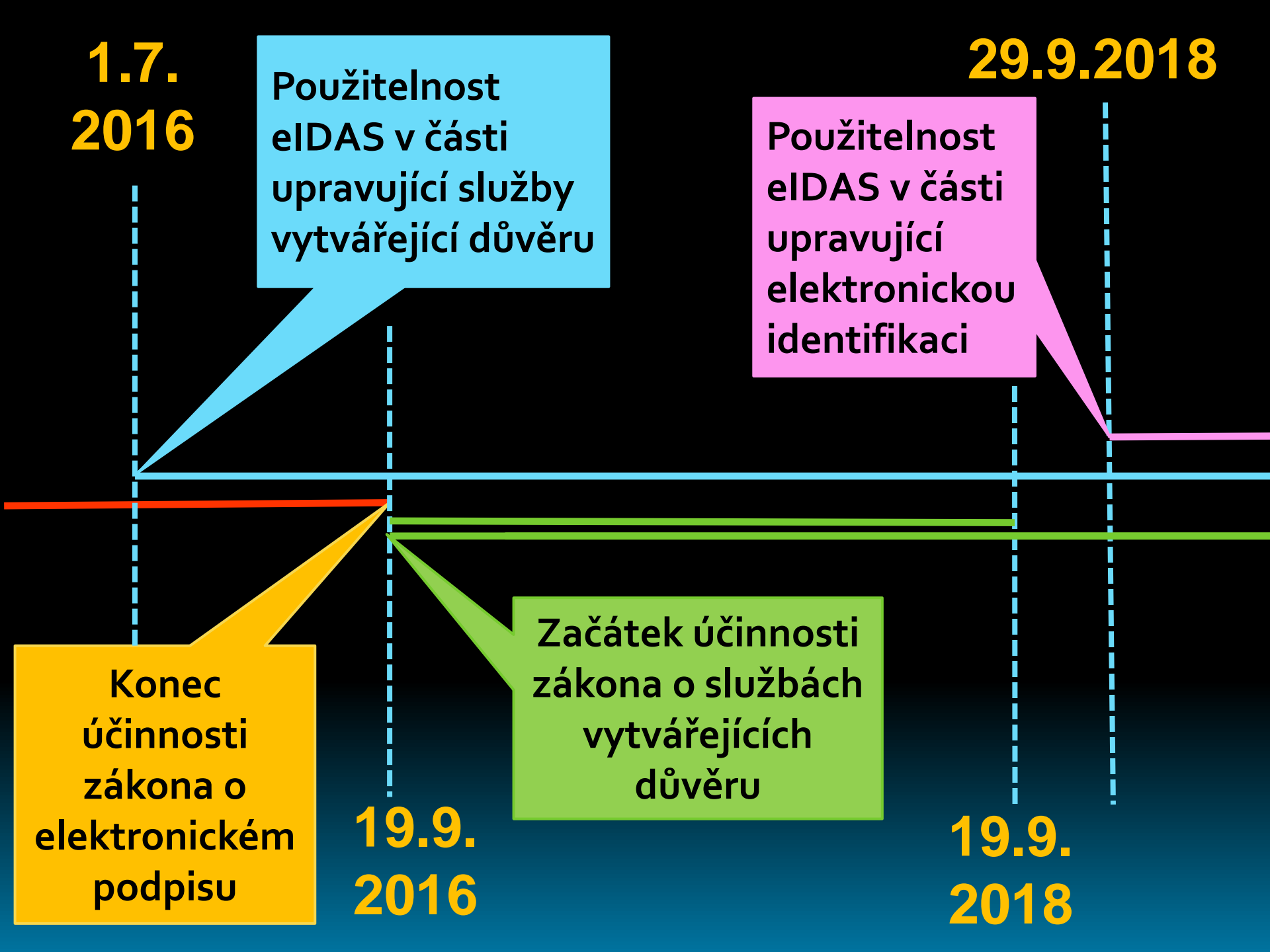
Použitelnost
eIDAS v části
upravující
elektronickou
identifikaci

Konec
účinnosti
zákona o
elektronickém
podpisu

**19.9.
2016**

Začátek účinnosti
zákona o službách
vytvářejících
důvěru

**19.9.
2018**

ZoSVD a e-podpisy

- ZoSVD stanoví základní pravidla pro používání e-podpisů, e-pečetí a e-razítek
 - zvláštní předpisy mohou obsahovat odchylnou úpravu, která má pak při aplikaci přednost (např. KatZ, ZemZ)
 - tři typy situací
 - jednání veřejnoprávního podepisujícího navenek
stát → **osoba**
 - jednání vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu
stát ← **osoba**
 - jednání mezi osobami v „běžném“ postavení navzájem
osoba → **osoba**

ZoSVD a e-podpisy

- § 5 ZoSVD
 - **jednání státu navenek** →
- K podepisování elektronickým podpisem lze použít **pouze kvalifikovaný elektronický podpis**, podepisuje-li elektronický dokument, kterým **právně jedná**,
 - a) **stát**, územní samosprávný celek, právnická osoba zřízená zákonem nebo právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem (dále jen „veřejnoprávní podepisující“), nebo
 - b) osoba neuvedená v písmenu a) při výkonu své působnosti.

ZoSVD a e-podpisy

- § 19 odst. 1 ZoSVD
- (1) Po dobu **2 let** ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona lze k podepisování podle § 5 použít rovněž **zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis.**
 - tj. fakticky dosavadní uznávaný elektronický podpis ve smyslu § 11 zákona o elektronickém podpisu bez požadavku na jednoznačný identifikátor
 - **přechod na používání kvalifikovaných podpisů nutný k 19.9.2018**

ZoSVD a e-podpisy

- § 6 ZoSVD

- **jednání vůči státu**

- (1) K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze **uznávaný elektronický podpis**, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná **vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu** nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.
- (2) **Uznávaným elektronickým podpisem** se rozumí
 - **zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu** pro elektronický podpis nebo
 - **kvalifikovaný elektronický podpis.**

ZoSVD a e-podpisy

- § 7 ZoSVD
 - **jednání mezi osobami mimo stát**
- K podepisování elektronickým podpisem lze použít zaručený elektronický podpis, uznávaný elektronický podpis, případně **jiný typ elektronického podpisu**, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 5 nebo § 6 odst. 1.
 - týká se mimo jiné podepisování soukromých listin, typicky smluv

KatZ a e-podpisy

- **Novela KatZ účinná od 19.9.2016**
- § 7 odstavec 1 po novele zní
 - „Zápisy práv se do katastru provádějí na základě písemností v listinné podobě nebo v elektronické podobě (dále jen "listina"). Pokud je listina vyhotovena v elektronické podobě, musí být též opatřena kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem. **Je-li listina v elektronické podobě podepsána elektronickým podpisem, musí být k podepsání použit uznávaný elektronický podpis. Je-li písemnost v elektronické podobě zapečetěna elektronickou pečetí, musí být k pečetění použita uznávaná elektronická pečeť.**“.

ZoSVD a časová razítka

- § 11 zákona o službách vytvářejících důvěru
- (1) Veřejnoprávní podepisující, který podepsal elektronický dokument, **kterým právně jedná**, způsobem podle § 5, ... způsobem podle § 5, opatří podepsaný elektronický dokument kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.
- (2) Veřejnoprávní podepisující, který zapečetil elektronický dokument, kterým právně jedná, způsobem podle § 8, ... opatří zapečetěný elektronický dokument kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.

Konkrétní příklady

■ podání žádosti o potvrzení GP

- je právním jednáním vůči státu
 - musí být opatřeno **uznávaným elektronickým ePodpisem**, pokud je doručováno eMailem nebo jiným „neverifikovaným“ kanálem
 - nemusí být opatřeno ePodpisem, pokud je doručováno prostřednictvím DS
 - nemusí být opatřeno kvalif. elektr. časovým razítkem

■ ověření GP

- upraveno zvláštním zákonem - § 16 odst. 5 ZemZ
- *Výsledek zeměměřické činnosti v elektronické podobě fyzická osoba podepíše **uznávaným elektronickým podpisem**, připojí kvalifikovaný certifikát, ... který obsahuje údaje podle odstavce 4 písm. a) až c), a opatří **kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem**.*
 - do budoucna zřejmě kvalifikovaný ePodpis

Konkrétní příklady

- **podání návrhu na vklad práva do KN**
 - je právním jednáním vůči státu
 - musí být opatřeno **uznávaným elektronickým ePodpisem**, pokud je doručováno eMailem nebo jiným „neverifikovaným“ kanálem
 - nemusí být opatřeno ePodpisem, pokud je doručováno prostřednictvím DS
 - nemusí být opatřeno kvalif. elektr. časovým razítkem
- **vkladová listina**
 - upraveno zvláštním zákonem - § 7 KatZ
 - *Pokud je listina vyhotovena v elektronické podobě, musí být též opatřena **kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem**. Je-li listina v elektronické podobě podepsána elektronickým podpisem, musí být k podepsání použit **uznávaný elektronický podpis**. ...*
 - k tomu pak, zejm. u veřejných listin, přistupují zvláštní předpisy

GDPR

GDPR

- **NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)**
 - používá se zkratka **GDPR** z anglického **General Data Protection Regulation**
 - použitelné od **25. května 2018**
 - závazné v celém rozsahu a **přímo použitelné** ve všech členských státech

GDPR

- **Vztah k české právní úpravě**
 - je připravován **nový zákon o zpracování osobních údajů**
 - ▣ nahradí dosavadní zákon o ochraně osobních údajů
 - ▣ bude již upravovat jen
 - některé aspekty týkající se Úřadu pro ochranu osobních údajů (jeho ustavení, organizaci atd.)
 - některé dílčí záležitosti nutné k dotvoření celého rámce ochrany osobních údajů, které nejsou GDPR upraveny
 - řešení těch otázek, které podle GDPR mají být upraveny či je jím umožněno je upravit na vnitrostátní úrovni

Působnost GDPR

- **GDPR se vztahuje na**
 - zcela nebo částečně automatizované **zpracování osobních údajů** a na neautomatizované zpracování těch osobních údajů, které jsou obsaženy v evidenci nebo do ní mají být zařazeny
 - **zpracování** není jakékoliv nakládání s osobním údajem, nýbrž sofistikovanější činnost, kterou správce s osobními údaji provádí **za určitým účelem** a z určitého pohledu tak činí systematicky
 - **evidencí** se rozumí strukturovaný soubor osobních údajů přístupných podle zvláštních kritérií

Působnost GDPR

■ GDPR se vztahuje na

- vlastní obsah katastru – evidované údaje o osobách
- ale i všechny další osobní údaje v rámci ISKN
 - účastníci řízení, uživatelé dálkového přístupu, zákazníci služby oznamování změn, interní uživatelé
...
- a na všechny další evidence
 - v elektronické podobě – např. spisová služba, personální systém, ekonomický systém atd.
 - i v listinné podobě – např. evidence stížností

Působnost GDPR

- **GDPR se NEvztahuje na**
 - údaje o zemřelých osobách
 - údaje o právnických osobách
 - jednotlivé osobní údaje vyskytující se v dokumentech, které nejsou dále nijak zpracovávány (zaevidovávány)
???

GDPR

- **GDPR nepřináší zásadní změny v oblasti ochrany osobních údajů**
 - základní zásady, principy a klíčové instrumenty ochrany osobních údajů zůstávají, jsou podrobněji rozpracovány
 - přibývají některé nové povinnosti, zejm.
 - povinnost vést záznamy o činnostech zpracování
 - ohlašování případu porušení zabezpečení osobních údajů Úřadu pro ochranu osobních údajů
 - oznamování případu porušení zabezpečení osobních údajů subjektu údajů
 - ustavení pověřence pro ochranu osobních údajů

Zásady zpracování osobních údajů

- **Zásady zpracování OÚ jsou obsaženy v čl. 5 Nařízení**
- **Zásada zákonnosti, korektnosti a transparentnosti**
 - správce musí zpracovávat osobní údaje na základě nejméně jednoho právního důvodu a vůči subjektu údajů transparentně
- **Zásada přesnosti**
 - osobní údaje musí být přesné a v případě potřeby aktualizované; nepřesné údaje musí být vymazány nebo opraveny
- **Zásada integrity a důvěrnosti**
 - osobní údaje musí být zpracovávány způsobem, který zajistí jejich náležitě zabezpečení osobních údajů, včetně jejich ochrany před neoprávněným či protiprávním zpracováním a před náhodnou ztrátou, zničením nebo poškozením

Zásady zpracování osobních údajů

- **Zásady zpracování OÚ jsou obsaženy v čl. 5 Nařízení**

- **Zásada účelového omezení**

- osobní údaje smí být shromažďovány pouze pro určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely a nesmějí být zpracovávány způsobem neslučitelným s těmito účely

- **Zásada minimalizace údajů** (přiměřenost rozsahu)

- osobní údaje musí být přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány

- **Zásada omezení uložení** (přiměřenost doby)

- osobní údaje smí být uloženy ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány

Zákonnost zpracování

- Podmínky, při jejichž splnění (alespoň jedné) je zpracování OÚ zákonné, upravuje čl. 6 Nařízení
 - subjekt údajů udělil **souhlas** se zpracováním svých osobních údajů pro konkrétní účel
 - zpracování je nezbytné pro **ochranu životně důležitých zájmů** subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby,
 - zpracování je **nezbytné pro splnění smlouvy**, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy

Zákonnost zpracování

- Podmínky, při jejichž splnění (alespoň jedné) je zpracování zákonné, upravuje čl. 6 Nařízení
 - zpracování je nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce
 - zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje
 - zpracování je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, ...

Zákonnost zpracování

- **Zákonnost zpracování**

- bude nutné veškeré OÚ, které zpracováváme v různých konkrétních souvislostech
 - identifikovat
 - podřadit pod příslušné právní důvody zákonného zpracování
 - přehodnotit z hlediska potřebného rozsahu a doby uložení

Přiměřenost rozsahu

- Otázka **přiměřenosti rozsahu OÚ** se jeví jako významná zejména v souvislosti s **poskytováním údajů z KN**
 - v současné době jsou analyzovány tyto úpravy ISKN
 - změny obsahu výměnného formátu
 - rozšíření webových služeb o dotaz na oprávněný subjekt
 - vytvoření sestavy o tom, jaké osobní údaje v ISKN o konkrétní FO evidujeme a komu jsme je poskytli
 - rozšíření logování některých činností souvisejících s přístupem k osobním údajům

Přiměřenost rozsahu

- **Změny obsahu výměnného formátu v návaznosti na GDPR**
 - osobní údaje nadále nebudou v běžně dostupném VFK obsaženy
 - VFK včetně OÚ bude dostupný pouze pro speciální účely – např. pro FÚ, Policii apod.
 - v údajích VFK budou pouze bezvýznamová ID jednotlivých osob
 - na základě těchto ID bude možné webovou službou získat konkrétní osobní údaje, předpokládá se, že služba bude zpoplatněná

Pověřenec

▪ Článek 37 Nařízení

- 1. Správce a zpracovatel jmenují pověřence pro ochranu osobních údajů v každém případě, kdy:
 - a) zpracování provádí **orgán veřejné moci** či veřejný subjekt, s výjimkou soudů jednajících v rámci svých soudních pravomocí; ...
- 3. Je-li správce nebo zpracovatel orgánem veřejné moci či veřejným subjektem, může být s přihlédnutím k jejich organizační struktuře a velikosti jmenován jediný pověřenec pro ochranu osobních údajů pro několik takových orgánů nebo subjektů.
 - **bude jeden pověřenec pro celý resort**

Děkuji za pozornost.